DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Ifølge liste

| Deres ref | Vår ref | Dato |
|---|---|---|
| | 21/1486-1 | 19. november 2021 |

## Høring av nye tilskuddssatser for RÅK-ordningen 2022

Landbruks- og matdepartementet sender med dette ut på høring forslag til endringer i forskrift 10. juni 2009 nr. 636 om råvareprisutjevning for bearbeidede jordbruksvarer. Forslag innebærer nye satser for prisnedskrivning (PNS) gjeldende fra 1. januar 2022.

Forslag til endringer vil bli drøftet i **høringsmøte mandag 7. desember 2021 kl. 13.00**. Høringsmøtet vil bli avholdt fysisk i LMD (R6), men det er også mulig å velge å bli med elektronisk på Teams. Det bes om at deltakelsen på nettmøtet begrenses per høringsinstans. Påmelding til møtet sendes til siv-tanja.durteste@lmd.dep.no innen mandag 6. desember 2021 kl. 12.00. Det vil også være anledning til å sende inn eventuelle skriftlige høringsuttalelser i etterkant av møtet.

For å kunne forvalte tilskuddsmidlene på en forsvarlig måte, og gi bedriftene nødvendig forutsigbarhet for rammebetingelsene i 2022, er det avgjørende at forskriftsendringene trer i kraft 1. januar 2022. På denne bakgrunn har departementsråden besluttet forkortet høringsfrist.

Det bes om at skriftlige høringsinnspill blir sendt departementet innen **8. desember 2021.**

Høringsdokumentene er publisert på: https://www.regjeringen.no/no/dep/lmd/id2885065
Vi ber om at høringssvar sendes digitalt ved bruk av skjema for høringssvar på regjeringen.no.


| Postadresse | Kontoradresse | Telefon* | Avdeling | Saksbehandler |
|---|---|---|---|---|
| Postboks 8007 Dep | Teatergata 9 | 22 24 90 90 | Landbrukspolitisk | Siv Tanja Durteste |
| 0030 Oslo | | Org.nr. | avdeling | 22 24 92 69 |
| postmottak@lmd.dep.no | www.lmd.dep.no | 972 417 874 | | |

# 1. JORDBRUKSAVTALEN 2020 - RÅK-ORDNINGEN

Bevilgningen til ordningen for råvareprisutjevning (kap. 1150, post 70.12) er fastsatt til 206,040 mill. kroner i 2022.[1]

Bearbeidede jordbruksvarer omfattet av EØS-avtalen protokoll 3, er underlagt EØS-avtalens generelle bestemmelser om fri bevegelighet av varer, men avtalen åpner for at avtalepartene kan anvende toll og prisnedskriving på råvarene for å utjevne prisforskjeller på råvarer som inngår i ferdigvarene. Hensikten er å utjevne konkurransevilkårene for produsenter av bearbeidede jordbruksvarer i EØS-området og gi grunnlag for økt handel. Ordningen bidrar dermed til at norsk næringsmiddelindustri kan produsere og levere industrielt bearbeidede produkter basert på norske jordbruksråvarer. Prisnedskrivning kan gis dersom tollsatsen alene ikke kompenserer for forskjellen mellom internasjonal og norsk råvarepris.

Tilskuddssatsene bestemmes av prisforskjellen mellom Norge og verdensmarkedet på de enkelte råvarene. Råvareprisene i beregningene gjelder for representative kvaliteter av de råvarene som benyttes av RÅK-industrien. I tilfeller der det er vanskelig å finne sammenlignbare priser på like kvaliteter i Norge og på verdensmarkedet, brukes priser på nære substitutter.

Gjeldende prisnedskrivningssatser ble fastsatt med virkning fra 1. januar 2021.

# 2. ENDRINGER I PRISNEDSKRIVINGSSATSENE FRA 1. JANUAR 2022

## 2.1 Bakgrunn

Landbruksdirektoratet følger løpende konkurransesituasjonen for RÅK-industrien, og vurderer behovet for kompensasjon på råvarene som industrien benytter. Grunnlaget for den årlige vurderingen er markedspriser i Norge og på verdensmarkedet, samt forventet prisutvikling. Valutakurser og forventninger om utvikling i disse vil også påvirke konkurransesituasjonen, og inngår derfor i vurderingen, jf. 2.1.1. Informasjon om norske råvarepriser hentes fra leverandører og brukere av råvarer i RÅK-industrien, jf. 2.1.2. Internasjonale priser hentes fra norske aktører og fra internasjonale priskilder.

Under kapittel 2.2 til 2.5 omtales konkurransesituasjonen for meieriråvarer, kjøttråvarer, råvarer av egg og potetråvarer. En samlet oversikt over foreslåtte nye prisnedskrivningssatser for samtlige råvarer fremkommer i tabell 1, se vedlegg til dette høringsbrevet.

### *2.1.1 Valutakursutvikling*

For å kunne sammenligne norske og internasjonale priser regnes internasjonale priser om til norske kroner for de aktuelle råvarene. Internasjonale priser innhentes i euro. Ved satsfastsettelsen av tilskuddssatser for 2021 ble det prognosert at en euro i gjennomsnitt ville koste

[1] Prop. 200 S (2020-2021) Endringer i statsbudsjettet 2021 under Landbruks- og matdepartementet (Jordbruksoppgjøret 2021 m.m.)

10,64 kroner. I figur 1 presenteres valutakursutviklingen hittil i år, målt mot prognosert valutakurs som ble brukt for å fastsette gjeldende tilskuddssatser.

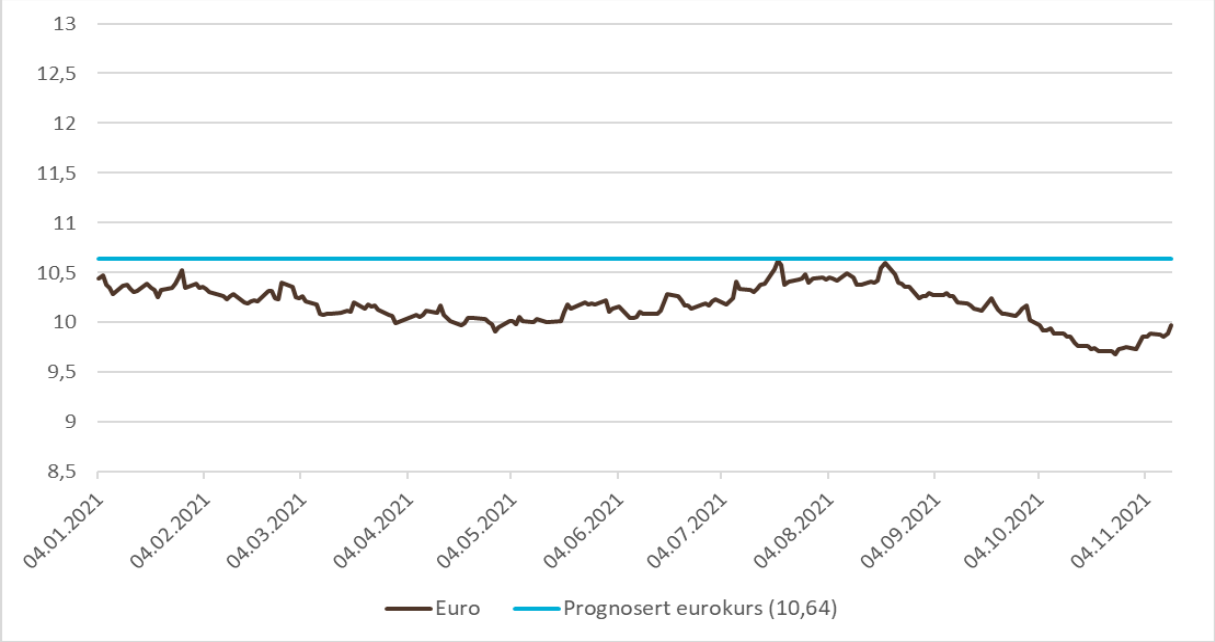


*Figur 1: Valutakursutvikling for norsk krone mot euro i perioden januar – november 2021.*

I gjennomsnitt har valutakursen vært på 10,18 kr per euro hittil i år (per 12. november). Dette er en sterkere valutakurs enn den som ble lagt til grunn ved fastsettelse av gjeldende satser. Isolert sett har dette medført dårligere konkurranseevne for norsk industri målt mot importerte RÅK-varer fra EU, enn forventet ved satsfastsettelsen. For 2020 var situasjonen omvendt.

For nye satser fra 1. januar 2022 foreslås det å benytte en valutakurs på **10,15 EUR/NOK**. Kursen er basert på informasjon og prognoser hentet fra Norges Bank, Nordea og DNB.

### *2.1.2 Endringer i norske råvarepriser*

Prisene på norske råvarer som inngår i produksjon av RÅK-varer, påvirkes blant annet av målprisendringer som følge av jordbruksavtalen. Prisene for meieriråvarer påvirkes i tillegg av satsene i prisutjevningsordningen for melk (PU). Råvareprisene og utviklingen i disse er også påvirket av andre forhold som lønnskostnader, energikostnader, avgifter, provisjon, m.m. Utviklingen i råvareprisene vil derfor avvike noe fra det som kan utledes av jordbruksavtalen.

I årets jordbruksoppgjør ble det vedtatt å avvikle målprisen for svinekjøtt. For andre tilskuddsberettigede råvarer økte målprisen med virkning fra 1. juli 2021:

| Produkt | Endring i kr/l eller kr/kg | Målpris fra 1.7.2021 |
|---|---|---|
| Melk | 0,08 | 5,55 |
| Poteter | 0,16 | 5,48 |
| Matkorn (hvete/rug) | 0,13 | 3,80/3,32 |

For storfe, svin, lam og egg styres prisen av planlagte gjennomsnittlige engrospriser (PGE). For første halvår 2022 har Nortura fastsatt at PGE økes med 2,50 kr per kg for storfe, 1,00 kr per kg for svin, 2,60 kr per kg for lam og 0,50 kr per kg for egg, sammenlignet med andre halvår 2021:[2]

## 2.2 Meieriråvarer

Internasjonale priser for råvarene skummetmelkpulver, helmelkpulver 26 % og smør hentes fra Nederland.[3] Prisene for helmelkpulver 28% og melkepulver 20 % beregnes med grunnlag i prisen på helmelkpulver 26 %. Internasjonal pris på mysepulver er hentet fra det tyske markedet.[4] For ost er internasjonal pris et gjennomsnitt av prisen på tre ulike ostekvaliteter: tysk Gouda, Cheddar fra EU og tysk Emmentaler.[5] De internasjonale prisene som legges til grunn i vurderingen av nye satser på meieriråvarer, er et gjennomsnitt av prisene i perioden juni-august 2021.

De internasjonale prisene på melkeprodukter har jevnt over steget i 2021. Osteprisen har vært relativt stabil, mens prisen på de andre meieriråvarene har økt betydelig siden forrige satsfastsettelse. En av årsakene til prisøkningen er økt kinesisk etterspørsel, som har bidratt til stabil høy pris på råmelk i EU. EU-kommisjonen estimerer at produksjonen av melk i EU sannsynligvis vil øke med 0,3 prosent i 2021 sammenlignet med 2020.

De norske prisene påvirkes i hovedsak av målprisendringer og av satsene i prisutjevningsordningen for melk. I jordbruksforhandlingene ble det vedtatt at målprisen på melk skulle øke med 0,08 kr/kg.

### *2.2.1 Melkepulver*

Produksjonen av helmelkpulver i EU har gått ned med 11 prosent i første halvår 2021, sammenlignet med samme periode i fjor. Tilsvarende har produksjonen av skummetmelkpulver sunket med 4 prosent i samme periode. Etterspørselen etter helmelkpulver er god på det internasjonale markedet. Det samme gjelder for skummetmelkpulver hvor EU-kommisjonen rapporterer om stabil etterspørsel internt i EU og økt etterspørsel internasjonalt.

Internasjonal pris som legges til grunn for satsforslaget for 2022, er 32,10 kr/kg for helmelkpulver 28 %, 31,30 kr/kg for melkepulver 20 % og 25,50 kr/kg for skummetmelkpulver. Prisen på skummetmelkpulver påvirker prisen på flere meieriråvarer der direktoratet ikke mottar internasjonal pris, da disse prisene beregnes på bakgrunn av prisen på skummetmelkpulver og smør.

De norske prisene på melkepulver har økt i etterkant av jordbruksoppgjøret.

---

[2] Norturas grunnlagsdokument - 1. halvår 2022
[3] Prisene er fra *Prodzuivel.nl.*
[4] Prisene er fra *Süddeutsche Butter- under Käse-Börse* (SBKB).
[5] Prisen på tysk gouda er fra *milchwirtschaft.de,* prisen for tysk emmentaler er fra SBKB, og prisen for europeisk cheddar er fra EU Milk Market Observatory.

På bakgrunn av prisutviklingen foreslås det å redusere tilskuddssatsene for melkepulver. For helmelkpulver 28 % foreslås satsen redusert til **2,20 kr per kg**, mens det for melkepulver 20 % foreslås en reduksjon av satsen til **1,60 kr per kg.** For skummetmelkpulver foreslås det å sette satsen ned til **7,00 kr per kg.**

#### *2.2.2 Smør*

Den internasjonale prisen på smør har økt relativt jevnt siden mars 2020, da prisen ble registrert til det laveste nivå siden juni 2016. EU-kommisjonen meldte i nylig rapport at produksjonen av smør er stabil i EU.

Internasjonal pris på smør som legges til grunn for satsforslaget, er 39,80 kr per kg. Dette utgjør en økning på 5,00 kr per kg sammenlignet med prisen som ble lagt til grunn ved forrige satsfastsettelse. Prisen på norsk smør har også økt siden forrige satsfastsettelse.

Prisutviklingen medfører at det er grunnlag for å redusere satsen for smør. Tilskuddssatsen foreslås satt til **5,70 kr per kg** i 2022.

#### *2.2.3 Ost*

Det er god etterspørsel etter ost internasjonalt, og EU-kommisjonen bekrefter stabile priser på ost i EU.

Internasjonal pris for modnet ost til industri som legges til grunn for satsforslaget, er 38,00 kr per kg. Dette er liten økning fra forrige satsfastsettelse. Prisen på norsk ost har også økt sammenlignet med prisen som ble lagt til grunn ved forrige satsfastsettelse.

Tilskuddssatsen for modnet ost til industri og fast formet ost til industri foreslås økt til **13,70 kr per kg** i 2022.

### 2.3 Kjøttråvarer

Internasjonale kjøttpriser i markedet omfatter hele og halve slakt. Det finnes ingen internasjonale børser for sorteringsvarer som benyttes som råvare av RÅK-industrien. Prisene som legges til grunn for de forskjellige typene sorteringskjøtt, må derfor hentes inn av aktører som agerer som kjøpere i markedet og dermed får tilgang til disse prisene. De internasjonale prisene er innhentet i september 2021. Trender og utvikling i prisene er basert på informasjon fra det europeiske markedet.

#### *2.3.1 Storfekjøtt*

Den internasjonale prisen på storfekjøttsortering steg mot slutten av 2020 og i starten av 2021, og har stabilisert seg på et høyt nivå det siste halvåret. Det er stabilt høyt prisnivå både på hele slakt og stykningsdeler av storfekjøtt, som følge av stor etterspørsel på verdensmarkedet. EU-kommisjonen melder at produksjonen av storfekjøtt i EU forventes å gå ned med 0,5 prosent i 2021.

For storfekjøttsortering 14 % legges en internasjonal pris på 35,50 kr per kg til grunn for forslaget til ny PNS-sats. Dette er 2,00 kr høyere enn prisen som ble lagt til grunn ved forrige satsfastsettelse. Den norske prisen på storfekjøttsortering 14 % har økt mer siden forrige satsfastsettelse.

Med utgangspunkt i prisutviklingen nasjonalt og internasjonalt foreslås det å øke PNS-satsen for storfekjøttsortering 14 % til **34,40 kr per kg** i 2021.

### *2.3.2 Svinekjøtt*

Etter fallende priser gjennom hele 2020, steg de europeiske prisene på svinekjøttsortering betydelig våren 2021. Gjennom sommeren falt imidlertid prisene igjen. Dette skyldes i hovedsak at Kina økte egen produksjon betydelig, og eksporten fra EU til Kina har dermed falt. Dette har medført et overskudd av svinekjøtt i det europeiske markedet. Det er nå en meget usikker markedssituasjon. EU-kommisjonen melder at de tror markedssituasjonen vil bedre seg mot slutten av 2021, som følge av redusert produksjon og økt eksport til andre land.

Den internasjonale prisen på svinekjøttsortering som legges til grunn for forslaget til PNS-sats, er 15,70 kr per kg. Dette er 3,00 kr per kg høyere enn prisen som ble lagt til grunn ved forrige satsfastsettelse.

Prisen på norsk svinekjøttsortering 23 % har også økt siden forrige satsfastsettelse, men i 2022 er det forventet et visst overskudd av svinekjøtt i det norske markedet.

Med utgangspunkt i prisutviklingen nasjonalt og internasjonalt foreslås det å redusere PNS-satsen for svinekjøttsortering til **2,30 kr per kg** i 2022.

### *2.3.3 Fårekjøtt*

EU-kommisjonen melder om kraftig underdekning av fårekjøtt på verdensmarkedet, noe som fører til høye priser. Eksporten fra New Zealand har også delvis blitt omdirigert til Asia fremfor EU. Kommisjonen melder at EUs import av fårekjøtt har sunket med 18 prosent det siste året. Den internasjonale prisen på fårekjøttsortering som legges til grunn for forslaget til PNS-sats, er 55,30 kr per kg. Dette er 16,00 kr per kg høyere enn prisen som ble lagt til grunn ved forrige satsfastsettelse. Den norske prisen på fårekjøttsortering har også økt betydelig siden forrige satsfastsettelse.

Høy verdensmarkedspris tilsier at det fremdeles ikke er behov for prisnedskrivning til fårekjøtt-sortering 25 % i 2022. Satsen på **0,00 kr per kg** foreslås derfor videreført.

### *2.3.4 Fjørfekjøtt*

Det har vært en jevn økning i den internasjonale prisen på fjørfekjøtt siden forrige satsfast-settelse, og prisene ser nå ut til å ha stabilisert seg på et relativt høyt nivå. Prisnivået kan blant annet forklares med økte fôrkostnader, samt at fugleinfluensa og nedslaktning av besetninger (spesielt i Polen og Frankrike) har redusert tilførsel av kylling til markedet. EU-kommisjonen

estimerer også 5 prosent reduksjon i eksporten av fjørfekjøtt fra EU i 2021, som følge av at EUs handelspartnere ikke vil importere varer fra enkeltland på grunn av utbruddene av fugleinfluensa.

Den internasjonale prisen på mekanisk utbeinet kjøtt av kylling (MUK-fjørfe) som legges til grunn for forslaget til ny PNS-sats, er 5,60 kr per kg. Dette er en økning på 1,60 kr per kg siden forrige satsfastsettelse. Den norske prisen har også økt noe siden forrige satsfastsettelse.

Den internasjonale prisen på annet fjørfekjøtt enn MUK som er lagt til grunn for foreslått PNS-sats er 25,80 kr per kg. Siden forrige satsfastsettelse tilsvarer dette en økning på 8,20 kr per kg. Den norske prisen har også økt noe siden forrige satsfastsettelse.

Større økning i den internasjonale prisen enn i den norske prisen på MUK-fjørfe tilsier en redusert tilskuddssats. Det foreslås en PNS-sats på **3,50 kr per kg** i 2022.

Den internasjonale prisen på annet fjørfekjøtt enn MUK har økt betydelig siden forrige sats-fastsettelse, samtidig som den norske prisen kun har hatt en liten økning. For at råvaren skal ha råvarepriskompensasjon, foreslås det å redusere satsen til **13,10 kr per kg**.

## 2.4 Råvarer av egg

Prisene på internasjonale eggeplommeprodukter er redusert siden forrige satsfastsettelse, mens for de andre eggråvarene har prisene økt. De internasjonale prisene som er lagt til grunn i forslaget til nye satser, er 11,20 kr per kg for heleggmasse, 52,30 kr per kg for heegg-pulver, 17,30 kr per kg for konservert eggeplomme og 52,80 kr per kg for eggeplommepulver.

For alle råvarer av egg har de norske prisene økt sammenlignet med forrige satsfastsettelse.

Konkurransesituasjonen for ferdigvarer som benytter konservert eggeplomme i produksjonen, tilsier at det fortsatt ikke er behov for prisnedskrivning for å sikre råvarepriskompensasjon. For flertallet av disse ferdigvarene beregnes tollsatsen etter en standardresept som gir tilstrekkelig beskyttelse av råvaren konservert eggeplomme. Satsen på **0,00 kr per kg** foreslås derfor videreført.

For de øvrige råvarene av egg foreslås det satsjusteringer i tråd med utviklingen i prisforskjell-ene mellom Norge og verdensmarkedet. For eggeplommepulver foreslås det å øke satsen til **10,90 kr per kg**, mens det for heleggmasse foreslås å redusere satsen til **8,80 kr per kg**. For heleggpulver foreslås det å øke satsen til **30,90 kr per kg**.

## 2.5 Potet og potetråvarer

Verdensmarkedsprisen på våt glukose har økt siden forrige satsfastsettelse, og prisen som legges til grunn for foreslått sats er 6,20 kr per kg. Norsk pris er tilnærmet lik som ved forrige statusfastsettelse. På bakgrunn av dette foreslås det å redusere satsen til **1,50 kr per kg**.

For råvaren potetstivelse har internasjonal pris gått noe ned siden forrige satsfastsettelse. Den internasjonale prisen som legges til grunn for beregningen er 6,70 kr per kg. Den norske prisen har gått noe opp. Tilskuddssatsen foreslås derfor økt til **4,40 kr per kg**.

For råvaren mel og flak av poteter har den internasjonale prisen gått noe ned siden forrige satsfastsettelse. Den internasjonale prisen som er lagt til grunn for foreslått sats er 12,20 kr per kg. Den norske prisen har økt noe i samme periode. Tilskuddssatsen foreslås økt til **12,70 kr per kg**.

Med hilsen

Henrik Einevoll (e.f.)
avdelingsdirektør

Siv Tanja Durteste
seniorrådgiver

*Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer*

Vedlegg 1: Tabell med oversikt over PNS-satser

## Vedlegg: Tabell med foreslåtte PNS-satser

| NR | Råvare | Gjeldende PNS-sats 2021 | Forslag ny PNS-sats fra 1. januar 2022 |
|---|---|---|---|
| 1100 | Helmelk flytende | 2,10 | 1,80 |
| 1200 | Skummet melk flytende | 2,40 | 1,70 |
| 1300 | Yoghurt | 4,50 | 4,40 |
| 1500 | Kondensert melk fet | 1,80 | 1,20 |
| 1550 | Kondensert melk mager | 1,40 | 0,80 |
| 1600 | Helmelkpulver 28% | 4,50 | 2,20 |
| 1601 | HMP 28 % til iskrem | 0,00 | 0,00 |
| 1650 | Melkepulver 20% | 4,10 | 1,60 |
| 1651 | Melkepulver 20% til iskrem | 0,00 | 0,00 |
| 1700 | Skummetmelkpulver | 9,10 | 7,00 |
| 1701 | SMP til iskrem | 0,00 | 0,00 |
| 1750 | Yoghurtpulver | 0,00 | 0,00 |
| 2100 | Fløte | 14,00 | 13,30 |
| 2101 | Fløte til iskrem | 0,00 | 0,00 |
| 2300 | Rømme | 11,40 | 10,40 |
| 2400 | Helmelkpulver 35% | 11,40 | 9,80 |
| 2440 | Fløtepulver 42% | 15,10 | 13,50 |
| 2450 | Fløtepulver 55% | 0,00 | 0,00 |
| 3200 | Mysepulver | 7,20 | 5,60 |
| 3201 | Mysepulver til iskrem | 0,00 | 0,00 |
| 5100 | Smør | 7,20 | 5,70 |
| 5101 | Smør til iskrem | 0,00 | 0,00 |
| 5300 | Smørolje | 9,20 | 7,30 |
| 6100 | Ost | 11,70 | 13,70 |
| 11100 | Heleggmasse | 10,50 | 8,80 |
| 11200 | Heleggpulver | 28,90 | 30,90 |
| 12100 | Eggeplomme konservert | 0,00 | 0,00 |
| 12200 | Eggeplommepulver | 7,60 | 10,90 |
| 30100 | Poteter | 0,00 | 0,70 |
| 31200 | Mel og flak av poteter | 10,60 | 12,70 |
| 32100 | Potetstivelse | 3,10 | 4,40 |
| 40200 | Våt glukose | 2,90 | 1,50 |
| 70750 | Svinekjøttsortering 23% | 3,80 | 2,30 |
| 71400 | Storfekjøttsortering 14% | 29,70 | 34,40 |
| 73000 | Fårekjøttsortering 25% | 0,00 | 0,00 |
| 74000 | MUK-fjørfe | 4,80 | 3,50 |
| 74200 | Fjørfe, annet enn MUK-fjørfe | 20,90 | 13,10 |

**Adresseliste**

| | | | |
|---|---|---|---|
| Finansdepartementet | Postboks 8008 Dep | 0030 | OSLO |
| Hoff SA | | | |
| Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund | Østensjøveien 39/41 | 0667 | OSLO |
| Landbruksdirektoratet | Postboks 1450 Vika | 0116 | OSLO |
| NHO Mat og Drikke | Postboks 5469 Majorstuen | 0305 | OSLO |
| Norges Bondelag | Postboks 9354 Grønland | 0135 | OSLO |
| Norsk Bonde- og Småbrukarlag | Akersgata 41 | 0158 | OSLO |
| Norsk Landbrukssamvirke | Postboks 9347 Grønland | 0135 | OSLO |
| Nortura SA | Postboks 360 Økern | 0513 | OSLO |
| Nærings- og fiskeridepartementet | Postboks 8090 Dep | 0032 | OSLO |
| TINE SA | Postboks 25 | 0051 | OSLO |